

[Örnekler

Anas, Türkiye'nin güneydoğusunda Türk sınırında Türk makamlarına teslim olur. 20 yaşındadır, Suriye vatandaşıdır ve Suriye İç Savaşı'nda savaşmıştır. Halep'teki direnişçi bir grupla birlikte mücadele vermiştir. Pasaportu veya kimlik belgesi yoktur. Sadece birkaç parça giysisi bulunmaktadır.

Reem, Halep yakınlarındaki küçük bir köyden gelen genç bir Suriyeli annedir ve iki küçük çocuğu bulunmaktadır. Eşinin Suriye'deki silahlı çatışmalarda öldürüldüğüne veya ele geçirildiğine inanmaktadır. 2014 yılında çocuklarıyla birlikte Lübnan'a kaçmış, oradan da 2015 yılında uçakla Türkiye'ye gelmiştir. Şimdide kendisini ve çocuklarını Geçici Korunan statüsünde kaydettiler istemektedir.

Her ikisi de öğrenci olan Dalir ve Ahmed, Türkiye sınırı kapanmadan önce Suriye'den gelmişlerdir. Ahmet'in Suriye pasaportu bulunmaktadır. Dalir ise eğitimine devam etmek için İran'dan Suriye'ye gelmiş bir İran vatandaşıdır. İkisi de silahlı çatışmaya karışmamış ve Suriye iç savaşı sırasında üniversiteye gitmeye devam etmiştir. Doğrudan şiddete veya cismani tehlikeye maruz kalmamışlardır. Bir gün üçüncü bir ülkeye yerleşme umuduyla Türkiye'ye gelmiş bulunmaktadırlar.

Raman 2013 yılında Suriye'den Türkiye'deki Şırnak'a kaçmıştır. Yasal olmayan yöntemlerle, pasaportsuz olarak giriş yapmıştır. İdari makamlara güvenmediği için GKY kapsamında ya da herhangi bir türde uluslararası koruma için kayıt yaptırmamıştır.

Noor, 2012 yılında Suriye'den Türkiye'ye gelmiştir. Gelir gelmez Antakya'da bir STK'da iş bulmuş ve bu nedenle geçici koruma seçeneğini kullanmadan oturma izni almıştır. Ancak Haziran 2016'da kız kardeşinin yaşadığı Avrupa'ya ulaşmaya karar vermiştir. Yunanistan'ın Lesbos adasına vardığında yakalanmış ve daha sonra Türkiye'ye geri gönderilmiştir.

Anas, Reem, Reem'in iki çocuğu, Dalir, Ahmed, Raman ve Noor geçici korunan olarak kaydolmak için gerekli şartlar sahipler mi?]

ANALİZ

Anas'ın GKY'den yararlanma şartlarını taşıdığı görünüyor. Kimlik belgesi bulunmasa da, GİGM'nin politikasına göre, aksi yönde kanıt olmadığı takdirde Suriyeli olduğuna dair beyanı geçerli kabul edilecektir. Anas, Türkiye'ye Suriye'den gelmiş bir Suriyelidir ve artık silahlı çatışmada yer almamaktadır. Silahlı çatışma faaliyetlerini kalıcı olarak sonlandırdığı ve geçici korumadan yararlandırılmamasına neden olabilecek bir suç işlememiş olduğu varsayılırsa, GİGM'ye geçici koruma statüsü için kayıt yaptırabilir ve kimlik belgesi alabilir.

GKY'nin Kasım 2016 itibariyle mevcut yorumuna göre, Reem ve çocukları, Türkiye'ye doğrudan Suriye'den değil, Lübnan'dan geldikleri için geçici koruma statüsü için gerekli şartları taşımamaktadırlar. Ancak Reem ve çocukları, Suriyelilere vize uygulanmasından önce yasal yollarla Türkiye'ye gelmişlerdir. Reem ve çocukları pasaport sahibi oldukları için Türkiye'ye gelmelerini takip eden üç ay içerisinde oturma izni için başvuruda bulunabilirler. Bu oturma izni, onların bir yıla kadar Türkiye'de kalmalarına izin verecektir ve yenilenebilir. Reem'in banka hesabında gerekli miktarın bulunduğunu, sağlık sigortası olduğunu ve oturacağı konuta dair belgeleri göstererek oturma izni şartlarını yerine getirmesi gerekmektedir. Ancak oturma izni dâhilinde Türkiye'de kalması, Reem'e GKY kapsamında sağlanan ücretsiz hizmetlere erişim hakkı vermemektedir. Öte yandan GKY'nin yorumu değişebilir ve yeni bir

yorum, Reem ve çocukları, Türkiye'ye sığınmadan önce Lübnan üzerinden seyahat etmiş olmalarına rağmen geçici koruma başvurusunda bulunmalarına imkân tanıyabilir. Reem'in geçici korumadan yararlanmaya uygun sayılıp sayılmayacağını öğrenmek için İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne danışın.

Ahmed, Suriye'den doğrudan Türkiye'ye gelmiş bir Suriyelidir ve geçici koruma statüsünden yararlanmak için gereken niteliklere sahiptir. GKY, Ahmed'den Suriye'de belli bir tehlikeden veya şiddetten kaçtığını ispatlamasını gerektirmemektedir. Üçüncü bir ülkede yeniden yerleşmeyi isteyip istememesinin bu durumla alakası bulunmamaktadır.

Dalir, Suriye'de "mülteci" statüsü elde ettiğini ispatlayamadığı takdirde, geçici korumadan yararlanamayacak bir İranlıdır. Suriye'de yasal bir mülteci olmadığı varsayıldığında, kendi ülkesi olan İran'a dönme seçeneği bulunmaktadır. İran'da zulme uğramaktan haklı sebeplerle korktuğunu ispatladığı takdirde, "şartlı mülteci" statüsü için başvuruda bulunabilir. GKY'den yararlananların bireysel olarak yaptıkları uluslararası koruma başvuruları askıya alınmaktadır, ancak Dalir GKY'den yararlanamayacağından, YUKK'de düzenlenen diğer seçenekler kalacaktır. Bu gerçekler karşısında, Dalir'in İran'da zulme uğramaktan korkması için haklı bir sebep bulunmadığı ve bu ülkede ciddi bir işkenceye veya ayırım gözetmeyen şiddet hareketlerine maruz kalma riski olmadığı belli olduğundan, Dalir İran'a geri gönderilebilir.

Raman, 28 Nisan 2011den sonra Suriye'den doğrudan Türkiye'ye geldiği için Geçici Koruma statüsüne kaydolmak için başvurabilir ve başvurmalıdır. Kaydolmadığı takdirde idare tarafından para cezasına çarptırılabilir, ücretsiz hizmetlerden yararlanamaz ve çalışma izni alamaz.

Noor, oturma izni almak için Geçici Koruma statüsünden vazgeçmiş olsa da, GKY'nin Geçici 1. Maddesine göre, "(3) 28 Nisan 2011 tarihinden itibaren ikametgah izni almış ancak süresi uzatılmamış ya da ikamet izni iptal edilmiş olanlar ile vize süresi veya muafiyeti sonunda koruma talep edenler, 8inci madde hükümleri saklı kalmak kaydıyla geçici koruma kapsamına alınırlar. Bunlardan [yabancılardan] koruma talep etmeyenler hakkında ise genel hükümler uygulanır." GKY'de son yapılan tadil de, geri kabul anlaşması çerçevesinde Yunanistan'dan Türkiye'ye iade edilen Suriyelilerin Geçici Korumadan yararlanabileceklerini düzenlemektedir.